

# Tony Blair

și noul discurs laburist

Ţ analiză critică a discursului politic al partidului New Labour

A Critical Analysis of the Political Discourse of New Labour



**COLECȚIE DE SUCCES**

Marina Rotaru

# Tony Blair și noul discurs laburist

O analiză critică a  
discursului politic al partidului  
New Labour

**Lumen**

Iași 2006

**Marina Rotaru**

Tony Blair și noul discurs laburist

O analiză critică a discursului politic al partidului New Labour

Tehnoredactare computerizată: Morariu Irina Maria

*Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale:*

Marina Rotaru

**Tony Blair și noul discurs laburist**

**O analiză critică a discursului politic al partidului  
New Labour**

Bibliografie

Pag. 161

Editura LUMEN

ISBN: 973-7766-52-0

Extras din volumul:

Rotaru, M. (2006). Tony Blair și noul discurs laburist. O analiză critică a discursului politic al partidului New Labour. Iași, România: Lumen.

Marina Rotaru

# Tony Blair și noul discurs laburist

O analiză critică a  
discursului politic al partidului  
New Labour

**Lumen**

Iași 2006

Extras din volumul:

Rotaru, M. (2006). Tony Blair și noul discurs laburist. O analiză critică a discursului politic al partidului New Labour. Iași, România: Lumen.

# Pagina lasata intentionat goala

Extras din volumul:

Rotaru, M. (2006). Tony Blair si noul discurs laburist. O analiza critica a discursului politic al partidului New Labour. Iasi, Romania: Lumen.

## Cuprins:

|   |     |
|---|-----|
| O trecere în revistă a capitolelor .....  | 9   |
| Capitolul 1_Introducere .....   | 17  |
| Capitolul 2_Cadrul analitic: Analiza critică a discursului<br>(CDA).....          | 23  |
| 2.1.Discursul în viața socială contemporană .....                                 | 23  |
| 2.2 Un concept tridimensional al discursului .....                                | 24  |
| 2.3. O localizare a CDA.....  | 28  |
| 2.4. CDA – Cadrul analitic .....  | 31  |
| 2.5.1. Discursuri, genuri și stiluri .....  | 33  |
| 2.5.2. Articularea și conceptul de „hibrid” .....                                 | 34  |
| 2.6. CDA ca abordare critică .....  | 36  |
| Capitolul 3_A Treia Cale-Discursul politic al partidului<br>New Labour .....      | 39  |
| 3. Introducere.....   | 39  |
| 3.1. New Labour și doctrina politică a guvernului Blair.....                      | 40  |
| 3.2. Epoca lui Thatcher și moștenirea ei politică .....                           | 42  |
| 3.3. Modernitatea târzie și teoria socială critică .....                          | 44  |
| 3.4. Valorile politice ale lui „A Treia Cale” și discursul<br>reconcilierii ..... | 46  |
| Capitolul 4_Discursul .....   | 55  |
| Capitolul 5.Genuri și Stiluri .....   | 67  |
| 5.1. Genuri .....   | 67  |
| 5.2. Stilurile.....   | 70  |
| Capitolul 6_Concluzii .....   | 79  |
| Bibliografie.....   | 159 |

# Pagina lasata intentionat goala

Extras din volumul:

Rotaru, M. (2006). Tony Blair si noul discurs laburist. O analiza critica a discursului politic al partidului New Labour. Iasi, Romania: Lumen.

|  |     |
|--|-----|
| Summary  |     |
| A Critical Analysis of the Political Discourse of New Labour.....      | 85  |
| Chapter One_Introduction .....   | 93  |
| Chapter Two_Critical Discourse Analysis.....                           | 99  |
| 2.1. Discourse in contemporary social life .....                       | 99  |
| 2.2 A three-dimensional concept of discourse .....                     | 100 |
| 2.3 Locating CDA .....   | 104 |
| 2.4 CDA: Analytical framework .....                                    | 107 |
| 2.5.1. Discourses, Genres and Styles .....                             | 109 |
| 2.5.2. Articulation and Hybridity .....                                | 110 |
| 2.6. CDA as a critical approach.....                                   | 112 |
| Chapter 3_“The Third Way”: The Political Discourse of New Labour ..... | 115 |
| 3.1. New Labour – the political doctrine of Blair government .....     | 116 |
| 3.2. Thatcher’s age and its political legacy .....                     | 118 |
| 3.3. Late modernity in critical social theory.....                     | 120 |
| 3.4. The “Third Way” values and the discourse of reconciliation .....  | 122 |
| Chapter 4_Discourse.....   | 129 |
| Chapter 5_Genres and Styles .....                                      | 141 |
| 5.1. Genres .....  | 141 |
| 5.2. Styles.....   | 144 |
| Chapter 6_Conclusions .....  | 153 |
| Bibliography .....   | 161 |



# Pagina lasata intentionat goala

Extras din volumul:

Rotaru, M. (2006). Tony Blair si noul discurs laburist. O analiza critica a discursului politic al partidului New Labour. Iasi, Romania: Lumen.

# O trecere în revistă a capitolelor

## Capitolul 1: Introducere

Scopul acestei lucrări este de a demonstra că partidul New Labour a reușit, cel puțin din punct de vedere lingvistic, să-și creeze propriul discurs politic cunoscut sub numele de „A Treia Cale”(The Third Way). Așadar, analiza ce urmează este în primul rând o analiză lingvistică.

## Capitolul 2: Cadrul analitic: „Analiza critică a discursului”

Abordarea adoptată în analizarea acestui discurs se numește „analiza critică a discursului”(Critical Discourse Analysis). Investigația este ancorată într-un corpus de texte despre New Labour și „A Treia Cale”. Majoritatea textelor este compusă din discursuri și interviuri ale premierului Tony Blair pe care le-am procurat de pe Internet.

Analiza acestui discurs politic operează cu conceptele de *discurs*, *gen și stil*, concepte pe care specialiștii în materie le consideră a reprezenta aspecte sub care limba figurează. *Discursurile* sunt moduri de reprezentare. De exemplu, discursul politic „A Treia Cale” se preocupă de felul în care partidul New Labour își construiește propria viziune asupra lumii înconjurătoare. *Genurile* sunt moduri de interacțiune. Ele se ocupă de felul în care limba figurează ca mijloc de guvernare. De exemplu, așa-numitele „Green Papers”(broșuri ce conțin sugestii care mai târziu ar putea fi folosite în elaborarea de legi noi, broșuri puse la dispoziția publicului de către guvernul britanic spre a fi dezbătute) și așa-numitele „focus groups”(un fel de grupuri de dezbateră a proiectelor importante pe care guvernul britanic dorește să le lanseze, nu înainte însă de a lua pulsul opiniei publice) constituie un gen particular, o manieră specifică de a folosi limba în practica socială a guvernării. *Stilurile* reprezintă moduri de a fi (incluzând și moduri de a vorbi și de a scrie). Ele configurează entități și valori politice. Stilul este un indicator al felului în care limba figurează în identificarea indivizilor implicați în practica socială.

Aceasta ar fi o scurtă trecere în revistă a instrumentelor teoretice folosite în analiza critică a discursului politic al partidului New Labour. Chiar din momentul lansării lui, acest discurs a fost considerat foarte controversat.

### **Capitolul 3: Este New Labour o continuare a Vechii Stângi sau a neoliberalismului de tip Thatcher?**

Una din întrebările foarte des ridicate de către criticii partidului New Labour este următoarea: Este New Labour o continuare a Vechii Stângi sau a neoliberalismului de tip Thatcher? A spune însă că New Labour și „A Treia Cale” sunt numai o continuare a Vechii Stângi sau a neoliberalismului de tip Thatcher înseamnă a diminua impactul și a ignora schimbarea pe care New Labour le-a avut în viața politică britanică. Faptul ca New Labour și-a creat propriul discurs politic între cei doi poli ai spectrului politic britanic este dincolo de orice îndoială. Și aceasta deoarece New Labour este într-adevăr un nou partid iar „A Treia Cale” este considerată o filozofie alternativă atât pentru vechea stângă cât și pentru noua dreaptă a lui Thatcher. Iată un citat al lui Tony Blair în care el definește noul discurs politic: *„Aceasta este a Treia Cale. Un crez în justiție socială și dinamism economic, ambiție și compasiune, corectitudine și spirit întreprinzător mergând împreună. A Treia Cale este o politică nouă, care i-a ajutat pe oameni să facă față unei lumi mai nesigure deoarece respinge excesele distructive ale mecanismelor de piață, cât și intruziunea inoportună a statului. Este vorba de un guvern capabil care le oferă oamenilor șansa unui viitor mai bun în care toți să-și poată juca rolul”*(Fairclough, 1998:10).

Discursul „A Treia Cale” este adesea numit discursul „temelor reconciliante”(teme care aparțin atât discursului de stânga cât și celui de dreapta). Valorile politice care se vor distinge pentru acest discurs sunt egalitatea (înțeleasă în primul rând ca egalitate a șanselor), protecția celui vulnerabil, libertatea ca autonomie, pluralismul cosmopolit. Alte valori sunt cuprinse în expresii emblematice pentru noul discurs politic al lui New Labour: „nici un drept fără responsabilități”, „nici o autoritate fără democrație”.

Acest nou discurs politic operează cu trei factori cheie ai puterii: guvernul, piața și societatea civică. Guvernul este conceput ca o nouă formă de control de la centru, bazată însă pe modelul

marilor corporații, incluzând mijloace promoționale de administrare a acordului. Rolul guvernului ar fi acela de a asigura condiții care să ajute companiile să inoveze și care să ajute angajații să-și dezvolte eficiența în fața forțelor pieței. Reinventarea guvernului ar însemna atât adoptarea unei discipline de piață cât și soluții bazate pe dinamica pieței și simultan, reafirmarea eficienței guvernului în fața forțelor economice ale pieței.

Noul rol al pieței ar trebui situat între economia de tip „laissez-faire” a drepte și angajamentul stângii de a investi în industrie și educație, dar evitând cu grijă stilul vechii stângi de intervenție statală. „A Treia Cale” trebuie să găsească un teren comun pentru piață între, pe de o parte socialismul care întotdeauna a criticat piața liberă și care a propus o economie planificată ca alternativă, și pe de altă parte neoliberalismul, care susține o economie liberă, dar care produce mari inegalități economice.

Problema societății civice este de o importanță majoră pentru politica partidului New Labour. Spre deosebire de punctul de vedere al vechii stângi care tindea să diminueze semnalele de alarmă legate de declinul civic și punctul de vedere al drepte, care înclina să reducă declinul civic la factorul economic, pentru New Labour declinul civic este clar. El poate fi constatat în diminuarea simțului solidarității, în rata înaltă a criminalității și în destrămarea căsătoriilor și a familiilor.

#### **4. Discursul: analiza datelor**

O trăsătură care individualizează acest discurs între alte discursuri politice este ideea „reconcilierii”. Timp îndelungat, în practica politică, discursurile și ideologiile politice se autodefineau subliniind în primul rând ceea ce nu erau. Pentru prima oară, New Labour ca partid își construiește un discurs care afirmă în mod oficial că este un discurs cu două rădăcini. Logica internă a acestui discurs se axează în jurul frazei „not only this but also that”(nu numai aceasta dar, și aceea), subliniind ideea că anumite componente sunt de dreapta iar altele de stânga: un partid capabil să conducă economia bine și în același timp, să urmărească țelurile justiției sociale. Această frază „not only this but also that” este des întâlnită în noul discurs sub diverse forme: investiții în serviciile publice, dar

însoțite de reformă, un aliat solid al S.U.A. cât și un partener viguros al Europei. Dar oricine poate citi printre rânduri că „a conduce eficient economia” înseamnă „să operezi reduceri”. Reducerile duc la șomaj. Dar șomajul poate fi rezolvat datorită reformei „welfare”(a sistemului de asistență socială) cât și datorită unei politici susținute de investiții în serviciile publice.

Când un discurs politic precum „A Treia Cale” își are rădăcinile în două ideologii politice diferite, limba este singurul mijloc simbiotic care poate să acopere distanța dintre cei doi poli ai spectrului politic. Limba este de o importanță maximă deoarece prin ea New Labour își poate construi discursul „temelor reconciliante”, discurs pe cât de distinct pe atât de contradictoriu. Noul guvern laburist s-a convins că limba este atât parte a modului de interpretare cât și a promovării propriilor valori. Iată de ce discursul „A Treia Cale” este un discurs hibrid (îmbinând trăsături manageriale și promoționale). Când Tony Blair a schimbat numele partidului din Labour Party în New Labour și și-a modernizat discursul politic prin tehnici manageriale și promoționale, el nu a făcut acest gest numai de dragul schimbării. El a încercat să dezvolte un concept al „eficienței” în viața politică. În opinia sa, guvernele nu ar trebui să fie birocratice „într-o lume în care firmele au reacții rapide la schimbări și sunt mult mai agile pe propriile picioare”(Giddens, 1998:74). Pentru a putea ajuta oamenii într-o lume din ce în ce mai nesigură, guvernele au nevoie de o disciplină de piață și de eficiența specifică lumii afacerilor.

Așa cum s-a precizat mai sus, „A Treia Cale” se încheagă în jurul ideii de „schimbare”. Pentru partidul New Labour, „schimbarea” înseamnă atât cauza cât și rezultatul eforturilor laburiștilor de a reforma toate sectoarele economiei britanice. Metafora „cascade of change”(„cascadă de schimbări”) este unul din mijloacele retorice favorite ale partidului New Labour, concepând schimbarea ca pe ceva inevitabil. Ideea de schimbare este folosită și ca o justificare pentru noua politică laburistă de „a trece dincolo de stânga și de dreapta politică”, ajungând la un punct care necesită trecerea de la o abordare veche la una nouă.

## 5. Genuri și stiluri:

**Genurile:** în acest capitol, cea mai importantă chestiune pusă în discuție este cât de dialogice sunt genurile abordate de noii laburiști. Genurile marca New Labour pretind a fi dialogice (parte a campaniei partidului de a democratiza viața politică). Dialogicalitatea este gradul în care alte discursuri, voci, poziții, reprezentanți ai altor grupări și interese sunt prezente într-un text cu caracter politic, sub forma unei interacțiuni care să nu fie deformată. În mod natural, dialogicalitatea se bazează pe *negociere*. „New Labour” înseamnă schimbări în modul de a governa, incluzând schimbări în care genurile sunt articulate împreună. La o privire mai atentă, aceste genuri nu sunt atât de dialogice pe cât pretind a fi. Un gen particular, tipic pentru „A Treia Cale” este așa-numitul „focus-group”. Deși au ca scop democratizarea practicii de guvernare, aceste grupuri nu reprezintă dialoguri reale în sensul în care dialogul chiar ar crea o diferență. Există cel puțin un motiv practic: aceste grupuri nu sunt interactive. De exemplu, membrii guvernului nu au schimburi de opinii directe și regulate cu membrii publicului. Aceste „grupuri focus” au mai mult rolul unei testări a pieței. Esența lor este de natură managerială și/sau de marketing politic.

Genurile tipice mass-mediei (interviuri, comunicate de presă, Green Papers) au început să dețină un rol mai proeminent printre genurile de guvernare și, într-un fel, au ajuns să domine genurile guvernamentale principale. New Labour a accentuat această schimbare, având ca scop guvernarea mai degrabă prin mijloace manageriale decât politice. Aceasta înseamnă că, din punct de vedere al momentului textual, discursul politic al partidului New Labour este un discurs promoțional care exclude și evită dialogul politic. Maniera tipică de guvernare a lui New Labour este prin **„media spin”**. Astfel, orice este în mod public spus de către un reprezentant al partidului trebuie să urmărească linia politică a „firmei” și niciodată să nu facă notă aparte. Iată de ce acest nou discurs politic este prezentat în primul rând în discursuri, rapoarte ale grupurilor focus sau manifeste promoționale. Aceste documente prezintă decizii politice deja luate! Singurul gen favorit pare a fi interviul, deoarece se potrivește cu stilul politic al lui Tony Blair. Interviul este un mod mai flexibil de a folosi limba și permite o interacțiune socială

mai puțin formală între actorii sociali implicați. În plus, interviul se axează mai mult pe oaspete, în acest caz interviul punând accentul atât pe Tony Blair politicianul cât și pe Tony Blair omul.

**Stilul:** *„Identitatea liderilor politici în politica actuală este în general construită pe o tensiune între persoana particulară și cea oficială, între extraordinara poziție socială de lider și poziția omului simplu. Din punct de vedere lingvistic, aceasta înseamnă o tensiune între limba oficială a politicii și limbajul obișnuit, zilnic”*(Fairclough, 2000:97). Dintr-o perspectivă lingvistică, este interesant felul în care pronumele personale sunt folosite pentru a scoate în evidență această tensiune. Uneori, aceste pronume sunt folosite incluziv, alteori excluziv. Când folosește un „we”(pronumele „noi”) colectiv, Blair vorbește ca șef al partidului New Labour și ca reprezentant al acestuia sau ca reprezentant al națiunii britanice (a se vedea discursul său la moartea Prințesei Prințesa Diana, 31 august 1997) sau ca reprezentant al civilizației vestice (a se vedea discursul său referitor la atentatele de la World Trade Center din 11 septembrie 2001). Când vorbește în nume propriu, Tony Blair reușește să-și construiască o identitate unică, evoluând între doi poli: Blair politicianul obișnuit (care își exprimă propriile gânduri, atitudini, opinii) și Blair persoana particulară (care își dezvăluie propriile emoții și memorii). Poate că cel mai bun exemplu al acestui stil politic (care reușește, într-o manieră eficientă și frumoasă, să cuprindă aspectele oficiale și particulare ale personalității sale) a fost discursul său în memoria Prințesei de Wales, Diana, discurs care a reușit să surprindă starea de spirit a opiniei publice în acele momente tragice: *„Mă simt astăzi ca oricare altul din țară-totalmente devastat. Gândurile și rugăciunile noastre se îndreaptă către familia Prințesei Diana – și în special către cei doi fii, cei doi băieți ai ei – inimile noastre se îndreaptă către ei. Astăzi, în Marea Britanie, suntem o națiune într-o stare de șoc, în doliu, îndurerată, ceea ce este atât de dureros pentru noi”*(sursa:Fairclough, 2000:7).

## **6. Concluzii:**

New Labour a reușit să-și creeze un nou discurs politic, „A Treia Cale”, un discurs politic a cărui logică internă („not only this but also that”) a ajutat la reconcilierea temelor politice de dreapta și de stânga: drepturi și responsabilități, corectitudine și spirit de inițiativă, justiție socială și dinamism economic. „A Treia Cale” este un mix de discursuri manageriale și promoționale, proiectate pentru a obține acorduri prin tehnici eficiente de persuasiune. Genurile tipice lui New Labour, care ajută la menținerea transparenței guvernamentale sunt cu abilitate prezentate ca dialogice, când ele sunt de fapt, monologice. Astfel, se evită dialogul, care ar putea avea ca efect amânări ale agendei politice. Dar cel mai original element al noului discurs politic este stilul premierului Tony Blair: un stil care împletește în mod natural liderul politic și persoana particulară, trecând cu ușurință de la o coordonată la alta când este necesar.



# Pagina lasata intentionat goala

Extras din volumul:

Rotaru, M. (2006). Tony Blair si noul discurs laburist. O analiza critica a discursului politic al partidului New Labour. Iasi, Romania: Lumen.

# Capitolul 1

## Introducere

Scopul meu în această lucrare este de a identifica felul în care partidul New Labour a reușit, cel puțin din punct de vedere lingvistic, să-și creeze propriul discurs politic cunoscut sub numele de „A Treia Cale”. Am abordat acest discurs politic din perspectiva CDA (Critical Discourse Analysis-Analiza critică a discursului). Prin urmare, analiza care urmează este una axată pe analiza limbii. Cadrul analitic al cercetării mele se bazează pe lucrările lui Norman Fairclough(1992, 1998), Norman Fairclough (2000) și pe cele ale lui Lili Chouliaraki și Norman Fairclough (1999). Cercetarea mea este susținută de un corpus de texte despre New Labour și „A Treia Cale”. Cele mai multe sunt discursuri și interviuri ale lui Tony Blair și articole New Labour pe care le-am descărcat de pe site-ul oficial al guvernului britanic ([www.number-10.gov.uk](http://www.number-10.gov.uk)) și site-ul oficial al partidului New Labour ([www.labour.org.uk](http://www.labour.org.uk)). Urmând abordarea CDA, analiza va opera cu conceptele de „*discurs*”, „*gen*” și „*stil*”. Din perspectiva lui Chouliaraki și Fairclough (1999) și a lui Fairclough (2000:14), „*în viața socială, limba figurează în trei moduri: ca discurs, ca gen și ca stil*”.

**Discursurile** (de exemplu discursul „A Treia Cale”) sunt reprezentări. În acest caz, discursurile se ocupă de felul în care New Labour își reprezintă lumea înconjurătoare, incluzându-se atât pe sine cât și ceea ce fac membrii lui. Actorii sociali din cadrul fiecărei practici sociale produc reprezentări ale propriilor practici cât și reprezentări ale altor practici. Diferitele poziții pe care actorii sociali le ocupă în cadrul practicilor sociale produc diferite reprezentări, deci diferite discursuri.

**Genurile** se ocupă de felul în care limba figurează ca mod de guvernare (de exemplu, așa-numitele „Green Papers” constituie un gen specific, un mod particular de a folosi limba în practica socială a guvernării).

Eqpvkpwctgc "ceguvwk" xqnwo "q" rwvg k  
volumul de pe

[www.edituralumen.ro](http://www.edituralumen.ro)  
[www.librariavirtuala.com](http://www.librariavirtuala.com)

ucw "fkp" nkdt tkkng "pqcuvtg" r



Scopul meu în acest volum este de a identifica felul în care partidul New Labour a reușit, cel puțin din punct de vedere lingvistic, să-și creeze propriul discurs politic cunoscut sub numele de „A Treia Cale”. Am abordat acest discurs politic din perspectiva CDA (Critical Discourse Analysis- Analiza critică a discursului). Prin urmare, analiza care urmează este una axată pe analiza limbii. Cadrul analitic al cercetării mele se bazează pe lucrările lui Norman Fairclough(1992, 1998), Norman Fairclough (2000) și pe cele ale lui Lili Chouliaraki și Norman Fairclough (1999). Cercetarea mea este susținută de un corpus de texte despre New Labour și „A Treia Cale”. Cele mai multe sunt discursuri și interviuri ale lui Tony Blair și articole New Labour pe care le-am descărcat de pe site-ul oficial al guvernului britanic ([www.number-10.gov.uk](http://www.number-10.gov.uk)) și site-ul oficial al partidului New Labour ([www.labour.org.uk](http://www.labour.org.uk)). Urmând abordarea CDA, analiza va opera cu conceptele de „discurs”, „gen” și „stil”. Din perspectiva lui Chouliaraki și Fairclough (1999) și a lui Fairclough (2000:14), „în viața socială, limba figurează în trei moduri: ca discurs, ca gen și ca stil”.

*Autoarea*



Publicat cu finanțarea:



[www.edituralumen.com](http://www.edituralumen.com)



[www.EuroMarket.ro](http://www.EuroMarket.ro)  
Web services & design  
E-commerce applications

Conținutul acestui volum nu reprezintă în mod necesar punctul de vedere al Editurii Lumen sau al finanțatorilor